

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

SENTINȚA CIVILĂ NR. 203

ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 16.01.2012

CURTEA CONSTITUITĂ DIN:

PREȘEDINTE - DIANA MAGDALENA BULANCEA

GREFIER - GRIGORE DICULESCU

Pe rol se află soluționarea acțiunii în contencios administrativ formulată de *reclamantul* CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, în contradictoriu cu *pârâtul* PAȘCU DUMITRU, având ca obiect „*acțiune în constatare*”.

La apelul nominal făcut în ședință publică, în ordinea listei, se prezintă pentru reclamant, consilier juridic [REDACTAT] cu delegație de reprezentare, lipsind pârâtul.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, care a învederat următoarele:

- *procedura de citare este legal îndeplinită;*

- *la data de 21.11.2011, prin Serviciul Registratură, pârâtul a depus precizări, după care:*

Nemaifiind alte cereri de formulat, excepții de invocat ori probatorii de administrat, Curtea constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul asupra fondului acesteia.

Având cuvântul, reprezentantul reclamantului solicită admiterea acțiunii astfel cum a fost formulată, pentru motivele expuse în cuprinsul acesteia.

Curtea, în temeiul art. 150 din Codul de procedură civilă, declară închise dezbaterile și reține cauza spre soluționare.

CURTEA

Deliberând asupra acțiunii în constatare de față, reține următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București, Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal, la data de 10.06.2011, sub nr. 5427/2/2011, reclamantul *Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității* a formulat acțiune în constatarea calității de lucrător al Securității în privința pârâtului PAȘCU DUMITRU, născut la data de 15.01.1929, în Moinești, Județul Bacău, fiul lui Grigore și Profira, domiciliat în mun. Galați, [REDACTAT] Județul Galați.

În motivarea cererii, reclamantul a arătat că prin cererile nr. P 2984/08/27.01.2009, P 11643/10/14.10.2010 și P 10808/10/15.11.2010, adresate C.N.S.A.S. de către domnul [REDACTAT], domnul [REDACTAT] și doamna [REDACTAT] se solicita verificarea sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității, pentru ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarelor fond informativ nr. I 10396 (vol. 1, f. 48, 49), I 258784 (f. 17) și I 258595 (vol. 1, f. 441 și vol. 3, f. 318) (cote C.N.S.A.S.). În aceste dosare, pârâtul PAȘCU DUMITRU a întocmit documente care se regăsesc la filele menționate anterior în dreptul fiecărei cote arhivistice. Ținând cont de prevederile art. 1 alin. 7, alin. 8 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, reclamantul apreciază că cererile sunt legale.

În fapt, reclamantul arată că așa cum rezultă din cuprinsul Notei de Constatare nr. 01/1/887/20.04.2011, precum și al înscrisurilor atașate acțiunii, pârâtul PAȘCU Dumitru a avut gradele de căpitan, îndeplinind și funcția de șef al Secției a III-a din cadrul Direcției Regionale Galați (1957), respectiv, căpitan (1961, 1962), maior (1963) în cadrul Direcției Regionale Galați, Secția Raională Tecuci.

În această calitate, pârâtul PAȘCU Dumitru a inițiat urmărirea informativă a unei persoane semnalată că "lucrează la manuscrisul unei cărți cu caracter naționalist și dușmănos și pe care intenționează să o dea la tipar după <schimbarea regimului nostru>, așa cum spune el". Anterior deschiderii acțiunii informative, pârâtul a uzat de măsura dirijării de surse pe lângă obiectivul în cauză pentru a putea obține date și informații despre acesta. De asemenea, pârâtul a participat activ la urmărirea unui profesor cunoscut că "între anii 1948-1949 (n.n. .. când titularul avea 15 ani, fiind născut în 1933) a făcut parte din grupul subversiv Frățiile de Cruce <Vasile NACIU> Tecuci, pentru care a fost condamnat la 3 ani închisoare, pedeapsă pe care a executat-o".

Astfel, pârâtul a procedat la:

- dirijarea rețelei informative;

- infiltrarea agentului (n.n. - termen uzitat în perioada anilor '50 - '60 pentru informator) "SORIN MARIAN" pe lângă obiectiv și membrii familiei acestuia: "agentul va căuta ca prin comportarea și conduita sa să creeze relații apropiate cu obiectivul pe baza relațiilor deja create între soții, care să fie transformate în relații de prietenie între familii, urmate de unele vizite reciproce în familie. Creându-se astfel de condiții, agentul nu va manifesta nici un interes pentru a se antrena în discuții cu caracter politic și nici nu va manifesta curiozitate cu privire la trecutul obiectivului. În discuții, agentul va arăta că nu are cunoscuți mai apropiați, că deși simte uneori necesitatea de a se mai și destinde, a se mai întâlni sau vizita cu cineva și a discuta despre problemele ce fac viața frumoasă, literatură, artă, nu a găsit persoanele cu care să se poată acomoda, mulți dintre colegi și prieteni nu știu să se comporte, manifestă invidie sau le place să bârfească. Tema discuțiilor va trebui să se refere la unele filme văzute de agent, cărți de literatură, în care agentul va face o analiză a unor aspecte mai importante dar fără substrat politic la început. /.../ agentul va vorbi mai detaliat despre familia sa, despre unele rude cu un trecut politic social mai negativ, manifestându-se că este bine în prezent că are în vedere mai puțin aceste lucruri. /.../ În cadrul acestor discuții, agentul va căuta să-l determine pe obiectiv să procedeze la fel, să facă destăinuiiri, aprecieri asupra activității lui trecute și poziția prezentă față de această activitate, relațiile cu cei cu care a activat. În măsura în care și obiectivul se va antrena la discutarea unor evenimente politice, agentul va comenta evenimentele la ordinea zilei în modul cum sunt relatate în presa noastră, subliniind o serie de aspecte din reconstrucția țării și din politica externă în favoarea asigurării păcii.";

- "interceptarea corespondenței interne a obiectivului pentru a stabili eventualele legături".

Mai mult, pârâtul a procedat la dirijarea rețelei informative pe lângă o persoană aflată în atenția Securității deoarece "după 23 august 1944 este cunoscut cu multiple manifestări la adresa regimului actual. Tatăl său, S.I., înainte de 23 august 1944 a făcut politică liberală, deținând funcția de primar. După 23 august a fost categorisit chiabur, continuând să aibă manifestări dușmănoase la adresa regimului actual și în special asupra transformării socialiste a agriculturii. Prin această măsură, pârâtul a avut ca obiectiv obținerea de informații despre "elementele cu care are relații, de ce natură sunt, despre "comportarea și manifestările sale și de a stabili cu cine este în relații mai intime".

Așa cum reiese din toate documentele cuprinse în Nota de Constatare amintită anterior, care au fost reținute și în motivarea acțiunii noastre în constatare, activitatea

pâtatul PAȘCU Dumitru se remarcă prin acțiunile ce au avut ca efect îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Reclamantul apreciază, astfel, că activitățile desfășurate de către pârâțul PAȘCU Dumitru, în calitate de angajat al fostei Securități, au îngrădit dreptul la viață privată, prevăzut de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, precum și dreptul la libera exprimare, prevăzut de art. 85 din Constituția României din 1952, coroborat cu art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Pentru argumentele prezentate anterior, apreciază că sunt asigurate condițiile impuse de legiuitor prin art. 21 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, pentru a se putea constata calitatea de "lucrător al Securității". Astfel, norma citată impune îndeplinirea următoarelor condiții pentru a se putea reține calitatea invocată:

1. Persoana să aibă calitatea de ofițer, inclusiv acoperit, sau subofițer al Securității În perioada 194-1989. Or, în speța dată, această condiție este asigurată întrucât pârâțul PAȘCU Dumitru a avut gradele de căpitan, îndeplinind și funcția de șef al Secției a III-a din cadrul Direcției Regionale Galați (1957), respectiv, căpitan (1961, 1962), maior (1963) în cadrul Direcției Regionale Galați, Secția Raională Tecuci.

2. În calitatea menționată la punctul 1, să fi desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului. Și această condiție este asigurată prin acțiunile expuse pe larg anterior.

Așa cum se poate observa, toate măsurile întreprinse de către pârâțul PAȘCU DUMITRU au încălcat flagrant drepturi și libertăți fundamentale ale omului garantate prin legile în vigoare și la acea dată.

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe conținutul articolelor 1 alineat 7, art. 2 litera a), art. 8 litera a) și art. 11 alineatul 1 ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, coroborate cu art. 27 alin. 1 și alin. 5, art. 35 alin. 5 lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, adoptat prin Hotărârea Colegiului nr. 2/2008, publicat În Monitorul Oficial al României Nr. 18/09.01.2009, precum și pe dispozițiile articolului 112 al Codului de procedură civilă.

În dovedirea acțiunii, reclamantul a depus la dosar o serie de însrisuri.

Pârâțul, deși legal citat, nu a depus întâmpinare și nici nu s-a prezentat în instanță pentru a-și exprima poziția procesuală, aspect ce urmează a fi interpretat de către instanță ca un început de dovadă scrisă împotriva sa, potrivit dispozițiilor art. 225 din Codul de procedură civilă.

Analizând actele și lucrările dosarului, în raport de obiectul cererii de chemare în judecată și de temeiurile de drept incidente în cauză, Curtea reține următoarele:

Dispozițiile art. 2 lit. a) ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, definesc noțiunea de lucrător al Securității ca fiind „orice persoană care, având calitatea de ofițer sau de subofițer al Securității sau al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv ofițer acoperit, în perioada 1945 - 1989, a desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului”

Din însrisurile existente la dosarul cauzei reiese că pârâțul PAȘCU DUMITRU a avut gradele de căpitan, îndeplinind și funcția de șef al Secției a III-a din cadrul Direcției Regionale Galați (1957), respectiv, căpitan (1961, 1962), maior (1963) în cadrul Direcției Regionale Galați, Secția Raională Tecuci.

În raport de conținutul acestor înscrisuri, Curtea apreciază îndeplinită prima condiție impusă de dispozițiile art. 2 lit. a) din OUG 24/2008, în sensul că pârâtul a avut calitatea de ofițer al Securității.

Din poziția deținută, pârâtul a inițiat urmărirea informativă a lui G.S., „licențiat în ziaristică, fost arestat și condamnat pentru activitate legionară intensă”, semnalat în dosarul de grup deschis față de P.P. și alții, că "lucrează la manuscrisul unei cărți cu caracter naționalist și dușmănos și pe care intenționează să o dea la tipar după <schimbarea regimului nostru>, așa cum spune el", după informațiile primite ca urmare a dirijării de surse pe lângă acesta.

De asemenea, pârâtul a participat activ la urmărirea lui D.I., profesor cunoscut că „între anii 1948-1949 a făcut parte din grupul subversiv Frățiile de Cruce <Vasile NACIU> Tecuci, pentru care a fost condamnat la 3 ani închisoare, pedeapsă pe care a executat-o", prin dirijarea rețelei informative; dispunând infiltrarea agentului "SORIN MARIAN" pe lângă acesta și membrii familiei sale: "agentul va căuta ca prin comportarea și conduita sa să creeze relații apropiate cu obiectivul pe baza relațiilor deja create între soții, care să fie transformate în relații de prietenie între familii, urmate de unele vizite reciproce în familie. Creându-se astfel de condiții, agentul nu va manifesta nici un interes pentru a se antrena în discuții cu caracter politic și nici nu va manifesta curiozitate cu privire la trecutul obiectivului. În discuții, agentul va arăta că nu are cunoscuți mai apropiați, că deși simte uneori necesitatea de a se mai și destinde, a se mai întâlni sau vizita cu cineva și a discuta despre problemele ce fac viața frumoasă, literatură, artă, nu a găsit persoanele cu care să se poată acomoda, mulți dintre colegi și prieteni nu știu să se comporte, manifestă invidie sau le place să bârfească. Tema discuțiilor va trebui să se refere la unele filme văzute de agent, cărți de literatură, în care agentul va face o analiză a unor aspecte mai importante dar fără substrat politic la început. /.../ agentul va vorbi mai detaliat despre familia sa, despre unele rude cu un trecut politic social mai negativ, manifestându-se că este bine în prezent că are în vedere mai puțin aceste lucruri. /.../ În cadrul acestor discuții, agentul va căuta să-l determine pe obiectiv să procedeze la fel, să facă destăinuiiri, aprecieri asupra activității lui trecute și poziția prezentă față de această activitate, relațiile cu cei cu care a activat. În măsura în care și obiectivul se va antrena la discutarea unor evenimente politice, agentul va comenta evenimentele la ordinea zilei în modul cum sunt relatate în presa noastră, subliniind o serie de aspecte din reconstrucția țării și din politica externă în favoarea asigurării păcii."; „interceptarea corespondenței interne a obiectivului pentru a stabili eventualele legături”.

Din conținutul înscrisurilor menționate anterior, reiese în mod evident că în virtutea funcției sale, prin activitățile desfășurate, pârâtul a adus atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor, recunoscute și garantate de legislația în vigoare la acea dată, prejudiciind grav statutul persoanelor urmărite.

În consecință, Curtea reține că și a doua condiție prevăzută de dispozițiile art. 2 lit. a) din OUG 24/2008 este îndeplinită în sensul că prin acțiunile întreprinse în calitatea sa de angajat al organelor Securității, pârâtul a adus atingere dreptului la viață privată, prevăzut de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, precum și dreptul la libera exprimare, prevăzut de art. 85 din Constituția României din 1952, coroborat cu art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Curtea subliniază că esențială în reținerea calității de lucrător al Securității în accepțiunea legii este realizarea, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, de *activități prin care să fi suprimat sau îngădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului*, iar scopul reglementării nu este nicidecum acela de a stabili o răspundere juridică în sarcina pârâtului, ci de a aduce la cunoștință activitatea sa, desfășurată în sprijinul regimului totalitar comunist.

Unul dintre drepturile fundamentale garantate de Constituția României este cel de a avea acces la orice informație de interes public (art. 31, alin. 1). Potrivit aceluiași articol, autoritățile publice "sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor...asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal" (alin. 2). Ratiunea Legii nr. 187/1999 a fost de a descrie modalitățile de exercitare a acestui drept fundamental, după cum reiese și din lectura art. 2 al acestei legi: „pentru a asigura dreptul de acces la informațiile de interes public, orice cetățean român cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuala, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătura cu calitatea de agent sau de colaborator al organelor Securității, ca poliție politică, a persoanelor care ocupă sau candidează pentru a fi alese ori numite în următoarele demnități sau funcții", acestea fiind enumerate în același articol 2.

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS) este o instituție înființată în baza Legii 187/1999 cu modificările ulterioare, cu scopul de a pune la dispoziția cetățenilor români dosarele și documentele întocmite de fosta Securitate până la data de 22 decembrie 1989.

Din punctul de vedere al intenției de reglementare, potrivit preambulului Legii nr. 187/1999, „În perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, Partidul Comunist Român a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale. Aceasta îndreptățește accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste, în condițiile prezentei legi.”

Legea nr. 187/1999 nu a prevăzut doar posibilitatea cetățenilor de a avea acces la dosarele persoanelor alese de populație sau numite de către autorități, ci și *posibilitatea accesului la dosarele altor categorii de persoane care ocupă poziții sau desfășoară activități cu un impact semnificativ pentru viața societății și care trebuie deci să beneficieze de încrederea opiniei publice.* Pentru toate aceste categorii de persoane, legea a prevăzut necesitatea deconspirării relațiilor cu fosta securitate tocmai pentru a evita ca încrederea opiniei publice în entitățile pe care aceste persoane le reprezintă să fie afectată de acuzații nedovedite referitoare la colaborarea cu organele regimului totalitar. S-a considerat deci că *cetățenii României au dreptul să cunoască trecutul celor care reprezintă structuri ce joacă un rol important în societatea civilă românească.*

OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității a preluat rațiunea actului normativ inițial: prin art. 3 lit. a-z se consacră dreptul la informare cu privire la existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul ordonanței de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate.

Dispozițiile nu instituie premisele unei răspunderi morale și juridice colective, fără existența unei fapte infamante și fără vinovăție, ci reflectă doar o materializare a dreptului la informare al cetățenilor cu privire la persoanele care ocupă funcții sau demnități publice, dacă și în ce măsură aceștia au suprimat sau îngăduit, prin acțiunile lor, drepturi și libertăți fundamentale ale omului, evaluare care se face de instanța de judecată în concreto, în raport de situația particulară a fiecăruia, prin evaluarea propriilor lor acțiuni.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

Admite acțiunea formulată de către *reclamantul* CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, cu sediul în sector 3, București, MATEI

BASARAB nr. 55-57, în contradictoriu cu *pârâtul* PAȘCU DUMITRU, fiul lui Grigore și Profira, născut la data de 15.01.1929, în Moinești, Județul Bacău, cu domiciliul în GALATI,

Constată calitatea de lucrător în privința pârâtului.
Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.
Pronunțată în ședință publică astăzi, 16.01.2012.

PREȘEDINTE,
Diana Magdalena Balancea

GREFIER,
Grigore Diculescu

Red. DMB/GD/2ex

